

Uchwała Nr
Rady Gminy Michałowice
z dnia 2017 r.

w sprawie uchwalenia „Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2017 – 2020”

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875) art. 6 ust. 1 i ust. 2 pkt.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390) Rada Gminy Michałowice uchwała, co następuje:

§ 1

Uchwała się „Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2017- 2020” w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Michałowice.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do Uchwały Nr.....
Rady Gminy Michałowice
z dnia 2017r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2017–2020**

WSTĘP

Podstawę prawną opracowania i przyjęcia programu stanowi ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Program stanowi także uszczegółowienie zapisów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020, określonych w obszarze strategicznym „wzmocnienie poczucia poziomu bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Michałowice” oraz uwzględnia zapisy Krajowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2014r. poz. 445)

Zadaniem „Gminnego programu przeciwdziałania przemocy” jest zwrócenie szczególnej uwagi mieszkańców Gminy Michałowice na zjawisko przemocy w rodzinie. Istotne znaczenie mają wszelkie działania nie tylko uświadamiające problem, ale także zapobiegające jego występowaniu poprzez promowanie wartości rodzinnych, szeroką edukację w zakresie skutków każdego rodzaju przemocy i zachęcanie do stylu życia bez przemocy, w każdej dziedzinie funkcjonowania społecznego. Program musi zatem zawierać następujące elementy: działania uprzedzające związane z diagnozą zjawiska; profilaktyczne związane z promowaniem wartości rodzinnych, rozwijaniem umiejętności społecznych i interpersonalnych, kształtowaniem stylu życia bez przemocy; edukacyjne związane z przekazywaniem wiedzy na temat zjawiska, skutków i możliwości pomocy; interwencyjne związane z przerwaniem przemocy, ochroną ofiar, izolacją sprawców, podjęciem środków prawnych wobec sprawców oraz działania wspierające związane z przeciwdziałaniem izolacji społecznej ofiar, poczuciem osamotnienia i bezradności, uświadamianiem praw i możliwości rozwiązania problemu przemocy, udzieleniem profesjonalnej pomocy psychologicznej, prawnej i socjalnej.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy (Dz.U. z 2015 r., poz. 1390) definicja przemocy w rodzinie mówi o jednorazowym albo powtarzającym się umyślnym działaniu lub zaniechaniu naruszającym prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażającym te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszając tym ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodującym szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołującym cierpienia i

krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Zamierzone działanie lub zaniechanie działania oznacza, że osoba stosuje przemoc intencjonalnie, czyli nie przez przypadek robi coś, co krzywdzi drugą osobę albo nie robi czegoś, do czego jest zobowiązana i w ten sposób wyrządza krzywdę. Osoba, wobec której stosowana jest przemoc jest stroną zależną oraz doznaje cierpienia i szkód fizycznych i psychicznych. Przemoc należy zakwalifikować do kategorii zachowań o dużej szkodliwości społecznej.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zobowiązuje jednostki samorządu terytorialnego do opracowania i wdrażania lokalnych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Istotnym elementem Programu jest koordynacja działań podejmowanych przez Gminę na rzecz osób doświadczających przemocy oraz sprawców przemocy. Podstawę programu stanowi podejście interdyscyplinarne, zgodnie z którym wszelkie działania na rzecz pomocy rodzinie powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów z różnych dziedzin, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji.

Obowiązek ten podobnie jak idea całej ustawy wynika z potrzeby zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowania i wspierania działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie oraz zapewnienie profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej zarówno stosującym przemoc, jak i osobom doświadczającym przemocy.

I. Analiza problemu przemocy na terenie Gminy Michałowice

Analiza zjawiska przemocy w gminie Michałowice została przeprowadzona w oparciu o dostępne dane statystyczne, wyniki badań diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych z 2016r, sprawozdania roczne z realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na lata 2014-2016 oraz analizę SWOT przeprowadzoną przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego.

Dane statystyczne zgromadzone w ZI wskazują, iż w ostatnich 3 latach liczba zakładanych Niebieskich Kart spada, w roku 2016 założono 15 kart podczas gdy w 2014 aż 24 karty. Zdecydowaną większość NK sporządza policja, często dzieje się to podczas interwencji domowych. Tabela 1 przedstawia liczbę złożonych kart w poszczególnych latach oraz instytucji, która zakładała kartę.

Tab.1. Liczba Niebieskich Kart założonych w latach 2014 - 2016 przez instytucje

Instytucja zakładająca NK	Liczba Niebieskich Kart przekazanych do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego		
	2014	2015	2016
Policja	18	16	12
GOPS	4	2	3
Oświata	1		

Służba zdrowia		1	
GKRPA	1		
Razem	24	19	15

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego

Intensywność pracy w obszarze przemocy w rodzinie pokazują dane dotyczące liczby utworzonych grup roboczych oraz posiedzeń tych grup w skali roku. Grupy robocze powoływane są do bezpośredniej pracy z osobami i rodzinami uwikłanymi w przemoc. Grupa robocza ma na celu budowanie i realizację planu postępowania dla konkretnej rodziny dotkniętej przemocą. W skład grupy wchodzi przedstawiciele instytucji i służb posiadający kompetencje do pracy przy rozwiązywaniu specyficznych problemów w konkretnej rodzinie (wśród nich mogą być członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego). Praca w zespołach interdyscyplinarnych i grupach roboczych stwarza możliwość tworzenia koalicji organizacji i służb o charakterze strategicznym, współdziałania przy prowadzeniu oddziaływań interwencyjnych i pomocowych, uwzględniającego różne perspektywy widzenia przedmiotowych spraw (psychologicznego, medycznego, prawnego społecznego, moralnego). Szczegółowe dane w obszarze grup roboczych obrazuje tabela 2. Jak wynika z tabeli w ostatnich 3 latach utworzono 58 grup roboczych, które łącznie odbyły aż 358 posiedzeń co oznacza, że grupa w sprawie jednej rodziny spotyka się średnio 6 razy.

Tab. 2. Liczba utworzonych grup roboczych w ramach pracy ZI oraz liczba posiedzeń

	Liczba utworzonych grup roboczych	Liczba posiedzeń grup roboczych
2014	24	57
2015	19	207
2016	15	94

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego

Procedura Niebieskiej karty jest procedurą długotrwałą – średnia długość prowadzenia NK wynosi 3-4 lata.

Analizując dane z Niebieskich Kart wynika, że wśród osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie zdecydowanie przeważają kobiety. Jednakże nie można uogólnić, że to mężczyźni dominują wśród osób wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc zwłaszcza, że każdego roku liczba mężczyzn doznających przemocy wzrasta, co obrazuje tabela nr 3. W prowadzonych na terenie naszej gminy postępowaniach w procedurze Niebieskich Kart przemoc w stosunku do dzieci jest stosunkowo niewielka dotyczy ok 1% zgłoszonych przypadków. Należy mieć na uwadze, że podany 1% dotyczy bezpośredniego zgłoszenia przemocy względem dziecka. Natomiast w wielu rodzinach doświadczających przemocy są dzieci, które jej doświadczają przez sam fakt przebywania w środowisku dotkniętym przemocą.

Tab.3 Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie

Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie	2014	2015	2016
kobiety	20	13	9
mężczyźni	1	3	5
dzieci	3	3	1
razem	24	19	15

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego

Poniżej przedstawiamy wyniki monitoringu wdrażania programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na lata 2014-2016.

Tab. 4 wskaźniki programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na lata 2014-2016

cel 1 Poprawa dostępności i skuteczności pomocy kierowanej do ofiar i osób zagrożonych przemocą

nazwa wskaźnika	dane za rok 2014	dane za rok 2015	dane za rok 2016
liczba rodzin objętych indywidualnym planem pomocy w ramach zespołu interdyscyplinarnego,	43	62	33
liczba rodzin korzystających z pracy socjalnej	62	207	99
liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego	25	18	42
liczba osób korzystających z grup wsparcia	0	0	8
liczba osób korzystających z pomocy Zespołu Ośrodków Wsparcia w Piastowie	10	6	8
liczba Niebieskich Kart,	24	19	15
liczba przeszkolonych osób bezpośrednio stykających się z problemem,	32	21	43

cel 2 Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie.			
liczba osób objętych działaniami profilaktycznymi,	246	265	529
liczba rozprowadzonych materiałów o charakterze informacyjno - edukacyjnym,	2630	1430	2000
liczba zrealizowanych działań profilaktycznych,	17	13	24

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych zebranych przez Zespół Interdyscyplinary

Jak obrazują wskaźniki w ramach programu przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar w Gminie Michałowice na lata 2014 -2016 podejmowano działania związane z profilaktyką poprzez informowanie i edukowanie jak również działania na rzecz pomocy ofiarom i osobom zagrożonym. Działania programu były finansowane przez Gminę Michałowice jak również z dotacji pozyskanej w 2016 roku z Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej. Koszty programu w poszczególnych latach były następujące w 2014r.- 3 299,33zł, 2015r. -2 686,42zł oraz w 2016r. – 15 977,75zł

Dla pełniejszego obrazu zjawiska przemocy w Gminie Michałowice niezbędne jest przytoczenie wyników badań realizowanych w 2016r. w ramach diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych. Badania wykazały, że 43,6% badanych (tj. ok 88osób) zna przypadki bicia dzieci. Za grupę najbardziej narażoną na problem przemocy domowej wskazano kobiety oraz dzieci w wieku 6 - 13 lat. Ponadto ok. 25% respondentów tj. ok. 50 dorosłych mieszkańców Gminy Michałowice deklaruowało, iż zna osoby, które doznają przemocy ze strony najbliższych w tym zarówno przemocy fizycznej jak i psychicznej, 18, 2% zna osoby doświadczające przemocy ekonomicznej a 4,4% także przemocy seksualnej. 64,5% badanych wie gdzie należy się zgłosić w sytuacji powzięcia informacji o przemocy.

Uzupełnieniem wyników badań wśród dorosłych mieszkańców są wyniki badań realizowane wśród dzieci i młodzieży. Badanie wskazało, iż 20,1 % uczniów szkoły podstawowej, 12,9% uczniów szkół gimnazjalnych oraz 6,7% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej ma częsty i bardzo częsty kontakt z sytuacjami przemocy w szkole. 25% uczniów szkoły podstawowej, 21% uczniów gimnazjum i 10% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej deklaruje, iż w szkole są uczniowie, których się boją. Do znajomości osoby, która doświadcza przemocy ze strony otoczenia rówieśniczego lub członków rodziny przyznało się 25,8% uczniów szkoły podstawowej, 33,3% gimnazjalistów oraz 31,7% uczniów szkoły ponadpodstawowej. Ponadto badanie wykazało, iż wraz z wiekiem spada chęć zwrócenia się po pomoc w sytuacji przemocy.

Przytoczone dane i analizy nie oddają w pełni obrazu przemocy na terenie Gminy Michałowice potwierdzają jednak, że zjawisko przemocy jest obecne a tym samym przyjęcie programu staje się jak najbardziej zasadne.

Przeprowadzona przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego analiza SWOT definiuje aktualną sytuację w obszarze przeciwdziałania przemocy, wskazuje słabe i mocne strony oraz szanse i zagrożenia.

Tab. 4 Analiza SWOT w obszarze przeciwdziałania przemocy

	pozytywne	negatywne
wewnętrzne	<p>mocne strony</p> <ul style="list-style-type: none"> • instytucje i specjaliści działający w obszarze przeciwdziałania przemocy • wzajemne wspieranie się i kompetencje pracowników różnych instytucji • realizacja procedury NK • nieodpłatne poradnictwo specjalistyczne • poradnictwo skierowane do dzieci i młodzieży • wsparcie rodzin poprzez usługę asystenta rodziny • oferta pomocy w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom • efektywna praca socjalna • poprawiający się wizerunek służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy • dobra infrastruktura lokalowa • współpraca z podmiotami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo • zaangażowanie, współpraca profesjonalizm • działanie ZI i grup roboczych • wymiana doświadczeń i informacji, wspólne interwencje • większa świadomość społeczeństwa • systematyczne kształcenie - szkolenia interdyscyplinarne • kampanie społeczne • realizacja projektów/programów na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie 	<p>słabe strony</p> <ul style="list-style-type: none"> • zbyt mało ulotek dotyczących przeciwdziałania przemocy • niskie zaangażowanie systemu ochrony zdrowia w realizację NK • ograniczony dostęp do specjalistycznego wsparcia w stosunku do potrzeb • mała liczba punktów monitorowanych • niewystarczająca koordynacja działań • łączenie różnych ról zawodowych przez jedną osobę • utrudniony kontakt z osobą stosującą przemoc • trudności z rozpoznawaniem zjawiska przemocy, mylenie konfliktów w rodzinie w sąsiedztwie, problemów przestępczości z problemem przemocy • niewystarczający przepływ informacji pomiędzy poszczególnymi instytucjami • trudności w odseparowaniu osób stosujących przemoc od doświadczających przemocy • niewystarczający zakres wiedzy (co kto robi) o kompetencjach poszczególnych służb • przejmowanie roli wykonawczej należącej do innych podmiotów • syndrom wypalenia zawodowego • brak superwizji

zewnętrzne	<p>szanse</p> <ul style="list-style-type: none"> • wsparcie rodziny w środowisku • edukowanie nauczycieli w zakresie przeciwdziałania przemocy • zwiększająca się świadomość społeczeństwa dotycząca przemocy w rodzinie oraz możliwości skutecznego przeciwdziałania przemocy • promowanie pozytywnych wzorców • realizacja programów profilaktycznych • wypracowanie jednolitego programu działania • systematyczne szkolenia z panelem warsztatowo-dyskusyjnym • superwizja dla pracowników • wzmocnienie współpracy • rosnące kompetencje wszystkich pracowników służb i instytucji zaangażowanych w pomaganie rodzinom dotkniętym przemocą domową • możliwość pozyskania środków finansowych na realizację programów pomocowych 	<p>zagrożenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • niedostateczny dostęp do informacji na temat przemocy w rodzinie • cicha akceptacja przemocy • wzrost przestępczości • zachwiania etatowe w Policji, odchodzenie ze służby • nakładanie kolejnych zadań • brak stałego źródła finansowania działań członków zespołu interdyscyplinarnego/grupy roboczej • wykorzystywanie procedury NK do spraw około rozwodowych • nieprecyzyjne rozwiązania prawne w stosunku do osób stosujących przemoc • zmiany przepisów • brak realizacji zapisu o izolacji sprawcy • zastraszanie ofiary • wtórna wiktyimizacja
-------------------	--	---

II. Cele i adresaci programu

Celem głównym programu jest: Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie w Gminie Michałowice oraz ochrona osób doznających przemocy w rodzinie.

Celami szczegółowymi programy są:

- 1) zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy kierowanej do osób zagrożonych przemocą oraz stosujących przemoc,
- 2) rozwijanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy,
- 3) rozwijanie kompetencji osób realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Program kierowany jest do:

- 1) rodzin i osób bezpośrednio dotkniętych zjawiskiem przemocy: doświadczających przemocy, stosujących przemoc jak również świadków przemocy,
- 2) ogółu mieszkańców Gminy Michałowice w tym grup, rodzin, i osób zagrożonych zjawiskiem przemocy,
- 3) przedstawicieli instytucji i służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy.

Działania określone w programie realizowane są przez Zespół Interdyscyplinarny oraz podmioty, o których mowa w art.9 ust 3 i 5 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

III Działania, sposoby realizacji, wskaźniki i harmonogram programu

CEL 1 zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy kierowanej do osób zagrożonych przemocą oraz stosujących przemoc				
Lp.	Działanie	Sposób realizacji	wskaźniki	Harmonogram realizacji/realizator
1.1.	Wzmacnianie współpracy i koordynacji działań lokalnych podmiotów.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Systematyczne spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego 2. Systematyczna praca grup roboczych 3. Zamieszczanie informacji na stronie internetowej temat lokalnych podmiotów i osób udzielających wsparcia 	<p>liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego</p> <p>liczba spotkań grup roboczych</p> <p>liczba zamieszczonych informacji</p>	<p>2017-2020 - ZI</p> <p>2017-2020 - ZI</p> <p>2018-2020 – GOPS, Policja, Służba Zdrowia, Szkoły, GKRPA, ZI</p>
1.2.	Udzielanie i zapewnienie dostępu do systemu pomocy i wsparcia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz wsparcia psychologicznego dla osób doświadczających i zagrożonych występowaniem przemocy w rodzinie 2. Ścisła współpraca i korzystanie z oferty Zespołu Ośrodków Wsparcia w Piastowie. 	<p>liczba osób korzystających z poradnictwa i ilość godzin</p> <p>liczba osób i rodzin z terenu gminy korzystających z pomocy Zespołu Ośrodków Wsparcia w Piastowie,</p>	<p>2017-2020 GOPS</p> <p>2017-2020 - ZI OIK</p>

		<p>3. Zapewnienie dostępu do grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy</p> <p>4. Świadczenie pracy socjalnej ofiarom przemocy oraz osobom i rodzinom zagrożonym.</p> <p>5. Włączenie tematyki dotyczącej przemocy w zajęcia opiekuńczo-wychowawcze</p> <p>6. Prowadzenie i realizacja planu pomocy rodzinie doświadczonej przemocą w oparciu o grupy robocze</p>	<p>liczba osób korzystających</p> <p>liczba osób objętych pracą socjalną</p> <p>liczba osób objętych</p> <p>liczba rodzin objętych indywidualnym planem pomocy w grupach roboczych</p>	<p>2018-2020 GOPS,</p> <p>2017-2020 GOPS</p> <p>2018-2020 GOPS</p> <p>2017-2020 ZI</p>
1.3.	Upowszechnianie informacji o konsekwencjach stosowania przemocy oraz możliwości uzyskania pomocy dla osób doświadczających przemocy	<p>1. Przygotowanie materiałów informacyjnych i ich udostępnianie</p> <p>2. Rozpowszechnianie istniejących materiałów oraz instruktażowych zaleceń i procedur wśród lokalnych podmiotów</p>	<p>liczba przygotowanych materiałów informacyjnych</p> <p>liczba rozpowszechnionych materiałów</p>	<p>2018-2020 – GOPS, Policja, Służba Zdrowia, Szkoły, GKRPA, ZI</p> <p>2017-2020 – GOPS, Policja, Służba Zdrowia, Szkoły, GKRPA, ZI</p>
1.4	Interweniowanie oraz reagowanie na stosowanie przemocy w rodzinie	1. Stosowanie procedury „Niebieskiej Karty” przez uprawnione podmioty	liczba sporządzonych formularzy „NK - A” przez poszczególne podmioty	2017-2020 ZI

		<p>2. Informowanie o konsekwencjach stosowania przemocy, o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie</p> <p>3. Motywowanie osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie do udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych i terapeutycznych</p>	<p>liczba osób podejrzanych o stosowanie przemocy z którymi przeprowadzono rozmowy</p> <p>liczba osób, które podejmą udział w programach</p>	<p>2017-2020 ZI, OIK, GKRPA</p> <p>2017-2020 ZI, OIK</p>
--	--	--	--	--

Cel 2 Rozwijanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy

Lp.	Zadanie	Sposób realizacji	wskaźniki	Termin realizacji/realizator
2.1.	Poszerzenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców na temat zjawiska przemocy, przyczyn i skutków	<p>1. Przygotowanie i rozpowszechnianie materiałów informacyjnych (ulotek, broszur, plakatów)</p> <p>2. zakup i dystrybucja materiałów z zakresu</p>	<p>liczba rozprawdzonych materiałów</p> <p>liczba zakupionych i</p>	<p>2017-2020 – GOPS, Policja, Służba Zdrowia, Szkoły, GKRPA, ZI</p> <p>2017-2020 – GOPS</p>

		<p>problematyki przemocy</p> <p>3. udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach</p> <p>4. Edukowanie mieszkańców poprzez prowadzenie spotkań, pogadanek prelekcji</p> <p>5. Współpraca z Kołami Emerytów i Rencistów w zakresie edukacji osób starszych na temat zjawiska przemocy i przysługujących im praw</p> <p>6. Diagnoza zjawiska przemocy w Gminie</p> <p>7. Monitorowanie zjawiska</p>	<p>rozprowadzonych materiałów</p> <p>nazwa i liczba kampanii</p> <p>liczba przeprowadzonych działań edukacyjnych</p> <p>liczba przeprowadzonych działań skierowanych do osób starszych</p> <p>opracowana diagnoza</p> <p>coroczne sprawozdanie ZI</p>	<p>2017-2020 – GOPS, Policja, Służba Zdrowia, Szkoły, GKRPA, ZI</p> <p>2017-2020 – GOPS, Policja, Szkoły, ZI</p> <p>2018-2020 – GOPS, Policja, Służba Zdrowia, ZI</p> <p>2019 – GOPS</p> <p>2017-2020 ZI</p>
2.2	Promowanie i realizowanie efektywnych sposobów nabywania umiejętności społecznych	1. Prowadzenie warsztatów skierowanych do dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie ze stresem i agresją, umiejętnością rozwiązywania konfliktów, budowania własnej wartości	liczba przeprowadzonych warsztatów i liczba uczestników	2017-2020 Szkoły, Przedszkola, GOPS
2.3	Promowanie i realizowanie działań wspierających rozwój prawidłowych metod wychowawczych	1. Prowadzenie warsztatów umiejętności wychowawczych	liczba przeprowadzonych warsztatów i liczba uczestników	2017-2020 Szkoły, GOPS

CEL 3 rozwijanie kompetencji służb i osób realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.				
	Zadanie	Sposób realizacji	wskaźniki	Termin realizacji/realizator
3.1	Podniesienie wiedzy i umiejętności różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy i udzielających wsparcia w sytuacji przemocy.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizowanie, finansowanie i udział w szkoleniach i konferencjach dla członków zespołu interdyscyplinarnego oraz pracowników instytucji wchodzących w skład zespołu jak również innych służb, instytucji i organizacji bezpośrednio stykających się z przemocą. 2. Organizowanie i finansowanie udziału w szkoleniach nauczycieli, pedagogów szkolnych i przedszkolnych, promującej rozwiązywanie konfliktów bez przemocy. 3. Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu członków ZI poprzez możliwość superwizji, udziału w grupach wsparcia lub coachingu. 	<p>liczba szkoleń wydatkowana kwota liczba przeszkolonych osób</p> <p>liczba przeszkolonych nauczycieli, pedagogów szkolnych i przedszkolnych</p> <p>liczba osób korzystających ze wsparcia zrealizowane formy wsparcia</p>	<p>2017-2020 GOPS, Zespół Interdyscyplinarny</p> <p>2018-2020 GOPS, Szkoły, Przedszkola, Zespół Interdyscyplinarny</p> <p>2018-2020 ZI</p>

IV Oczekiwane efekty programu

Przewidywane rezultaty programu:

- 1) wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych,
- 2) zwiększenie świadomości społecznej w obszarze przemocy w rodzinie,
- 3) podwyższenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy,
- 4) zwiększenie dostępności pomocy osób doznających przemocy i stosujących przemoc,
- 5) zwiększenie poczucia bezpieczeństwa członków rodzin doświadczających przemocy.

V Monitoring i sprawozdawczość

Monitoring będzie odbywać się w oparciu o sprawozdawczość z realizacji programu składaną przez podmioty zaangażowane w realizację programu. Sprawozdanie jest składane Przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego do 15 lutego danego roku. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego do dnia 31 marca przedkłada sprawozdanie z realizacji programu Radzie Gminy.

VI Finansowanie Programu

Program będzie finansowany ze środków własnych Gminy Michałowice, w szczególności ze środków pochodzących z opłat za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych, środków zabezpieczonych na realizację programu w ramach działań statutowych podmiotów realizujących program oraz ze środków pozyskanych z innych źródeł w tym: dotacji oraz darowizn.